

Con. 06-16.

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Question No. 6 from **Section - I** and Question No. 12 from **Section - II** are **compulsory**.
- (2) Attempt any **three** questions from Question No. 1 to 5 from **Section - I** and attempt any **three** question from Question No. 7 to 11 from **Section - II**.
- (3) Figures to the **right** indicate **full** marks.
- (4) **Both** Sections should be written in the **same** answer book.

Section I

1. Discuss the violation of Women's Rights. 12
2. Explain in detail the effects of Disaster on human life. 12
3. Discuss the meaning and features of Science. 12
4. Define Communication. Elaborate Barriers of Effective Communication. 12
5. Explain various obstacles in Free and Compulsory Education in India. 12
6. Write short notes (any **two**) :— 14
 - (a) National Human Rights Commission
 - (b) Air Pollution
 - (c) Importance of Technology
 - (d) Right to health

Section II

7. Discuss the need and objectives of Consumer Protection Act. 12
8. Explain the meaning and features of Right to Information. 12
9. Write the applications of Nano Technology. 12
10. Discuss the applications of LASER Technology. 12
11. Discuss the advantages and disadvantages of Sonography. 12
12. Write **short notes** on any **two** of the following :— 14
 - (a) Eco-Feminism
 - (b) Waste Management
 - (c) Types of Goal Setting
 - (d) Maslow's Theory of Motivation.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) विभाग १ मधील प्रश्न क्र. ६ आणि विभाग २ मधील प्रश्न क्र. १२ अनिवार्य आहेत.
 (२) विभाग १ मधील प्रश्न क्र. १ ते ५ मधून कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा आणि विभाग २ मधील प्रश्न क्र. ७ ते ११ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
 (३) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (४) आवश्यक वाटल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

विभाग १

१. स्त्रियांच्या हक्कांची पायमल्ली यावर चर्चा करा. १२
२. आपत्तीचे मानवी जीवनावरिल होणारे परिणाम स्पष्ट करा. १२
३. विज्ञानाचा अर्थ सांगा व वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. १२
४. संवादाची व्याख्या करा. परिणामकारक संवाद साधण्यामधील येणाऱ्या अडचणीचे विश्लेषण करा. १२
५. भारतात सक्तीच्या आणि मोफत शिक्षणातील विविध अडथळे स्पष्ट करा. १२
६. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :- १४
 - (अ) मानवी हक्क आयोग
 - (ब) हवा प्रदूषण
 - (क) तंत्रज्ञानाचे महत्त्व
 - (ड) आरोग्याचा हक्क.

विभाग २

७. ग्राहक संरक्षण कायद्याची आवश्यकता आणि उद्दिष्ट्ये यांवर चर्चा करा. १२
८. माहितीच्या अधिकाराचा अर्थ सांगून, त्याची वैशिष्ट्ये विशद करा. १२
९. नॅनो तंत्रज्ञानाचे उपयोग लिहा. १२
१०. लेझर तंत्रज्ञानाच्या उपयोगितेची चर्चा करा. १२
११. सोनोग्राफीचे फायदे आणि तोटे-चर्चा करा. १२
१२. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :- १४
 - (अ) महिला केंद्रीत परिस्थितीकी
 - (क) ध्येय निश्चितीचे प्रकार
 - (ब) कचरा व्यवस्थापन
 - (ड) माँस्लोचा प्रेरणा सिध्दांत.

S.Y.B.COM

Advertising

April
2016

KP-4378

5 : 1st half.16-SP(a)
Con. 10-16.

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B.** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Tie both the sections together.

Section - I

1. Explain the following terms (Any Five) :- 10
(a) Publicity	(f) Clutter
(b) Salesmanship	(g) Social Advertising
(c) Media Mix	(h) AAAI
(d) Retail Advertising	(i) Transit Advertising
(e) TRP	(j) Product Research .
2. Answer the following (Any Three) :- 30
- (a) What is advertising ? Explain its significance.
 - (b) Explain the active participants in advertising.
 - (c) Explain the impact of advertising on consumer price.
 - (d) What are the services rendered by an advertising agency ?
 - (e) Explain the career options available in advertising field.
 - (f) Give merits and demerits of radio advertising.
3. Write short notes on (Any Two) :- 10
- (a) Ethics in advertising
 - (b) Causes of waste in advertising
 - (c) Outdoor advertising
 - (d) Client Turnover .

[TURN OVER

Section - II

4. Explain the following terms (Any Five) :- 10
(a) USP	(f) Slogan
(b) Advertising appeal	(g) Logo
(c) Visualisation	(h) Brand name
(d) Market - Segmentation	(i) Layout
(e) Advertising budget	(j) Headline.
5. Answer the following (Any Three) :- 30
- (a) What are the essentials of good copy ?
 - (b) What factors are to be considered for framing an advertising budget ?
 - (c) State the functions of illustration in advertising.
 - (d) State different types of headlines.
 - (e) Explain the importance of research in advertising.
 - (f) Discuss pre-testing methods of testing advertising effectiveness.
6. Write short notes on (Any Two) :- 10
- (a) AIDA formula
 - (b) Buying motives
 - (c) Features of a good layout
 - (d) Window Display.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) दोन्ही विभागांच्या उत्तरपत्रिका एकत्र बांधाव्यात.
 (४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

विभाग - १

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-

१०

(अ) प्रसिध्दी	(फ) जाहिरातीतील अव्यवस्थितपणा
(ब) विक्रेत्याचे कसब	(ग) सामाजिक जाहिरात
(क) माध्यम मिश्र	(ह) अे अे अे आय
(ड) किरकोळ विक्रेता जाहिरात	(ई) फिरत्या वाहनातील जाहिरात
(इ) टी. आर. पी.	(ज) वस्तू संशोधन

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणत्याही तीन) :-

३०

- (अ) जाहिरात म्हणजे काय ? त्याचे महत्व स्पष्ट करा.
 (ब) जाहिरातीतील सक्रिय सहभाग स्पष्ट करा.
 (क) जाहिरातीचा ग्राहक किंमतीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
 (ड) जाहिरात संस्थेची कार्ये कोणती ?
 (इ) जाहिरात क्षेत्रात उपलब्ध असलेले विविध कारकीर्द पर्याय स्पष्ट करा.
 (फ) रेडिओ जाहिरातीचे फायदे व तोटे लिहा.

३. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही दोहोंवर) :-

१०

- (अ) जाहिरातीतील नीतीमत्ता
 (ब) जाहिरातीतील अपव्ययाची कारणे
 (क) बाह्य जाहिरात
 (ड) ग्राहकांची एकूण संख्या .

विभाग - २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-

१०

(अ) विक्रीचे वैशिष्ट्यपूर्ण साधन	(फ) घोषवाक्य
(ब) जाहिरातीतून आवाहन	(ग) आकृती ठसा
(क) दृश्यमानता	(ह) बोधचिन्ह
(ड) बाजार विभागणी	(ई) जाहिरात आराखडा
(इ) जाहिरातीचे अंदाजपत्रक	(ज) शीर्षक.

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणत्याही तीन) :-

३०

- जाहिरातीमधील मजकूराची वैशिष्ट्ये कोणती ?
- जाहिरातीचे अंदाजपत्रक बनवताना कोणत्या घटकांचा विचार केला जातो ?
- जाहिरातीतील चित्राची कार्ये कोणती ?
- शीर्षकाचे वेगवेगळे प्रकार लिहा .
- जाहिरातीमधील संशोधनाचे महत्व स्पष्ट करा.
- जाहिरात परिणाम मूल्यांकनाच्या पूर्व चाचणी पध्दतीची चर्चा करा.

६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोहोंवर) :-

१०

- अ. आय. डी. अ. सूत्र
- क्रय प्रेरणा
- जाहिरात आराखड्याची वैशिष्ट्ये
- तावदानातील सजावट .

Con. 15-16.

KP-4762

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Attempt any **five** questions.
 (2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

1. (a) Who is a "company secretary" ? State his duties. 10
 (b) Distinguish between a private company and a public company. 10
2. (a) Discuss the requisites of a valid meeting of a company. 10
 (b) What is a "statutory meeting" ? When and how is it held ? 10
3. (a) Briefly explain the different methods of voting. 10
 (b) What is "Allotment of shares" ? Explain the procedure of allotment of shares. 10
4. (a) What is "Memorandum of Association" ? What are its contents ? 10
 (b) Explain the different types of shares. 10
5. (a) How can the membership of a company be acquired and terminated ? 10
 (b) State the duties of a chairman of a company meeting. 10
6. (a) What are the duties of a company auditor ? 10
 (b) Who is a "Proxy" ? What are his powers ? 10
7. (a) What is a share certificate ? Explain its contents. 10
 (b) Explain the procedure of transfer of Shares. 10
8. Distinguish between any **two** of the following :- 20
 - (a) Agenda and Minutes
 - (b) Dividend and Interest
 - (c) Motion and Resolution
 - (d) Forfeiture and surrender of shares.
9. Give specimen of any **two** of the following :- 20
 - (a) Dividend Warrant
 - (b) A Call Reminder
 - (c) Notice of Annual General Meeting
 - (d) A Share Certificate.
10. Write short notes on any **four** of the following :- 20

(a) Prospectus	(b) Quorum
(c) Special Resolution	(d) Managing Director
(e) Underwriting of Shares	(f) Debentures.

[TURN OVER

Con. 15-KP-4762-16.

2

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(३) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. (अ) कंपनी सचिव कोण असतो ? त्याची कर्तव्ये विशद करा. १०
 (ब) खाजगी प्रमंडळ आणि सार्वजनिक प्रमंडळ यामधील भेद स्पष्ट करा. १०
२. (अ) कंपनीच्या सभेच्या अत्यावश्यक बाबींची चर्चा करा. १०
 (ब) "वैधानिक सभा" म्हणजे काय ? ती केव्हा व कशी बोलावतात ? १०
३. (अ) मतदानाच्या विविध पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा. १०
 (ब) "भागवाटप" म्हणजे काय ? भाग वाटपाची कार्यपद्धती स्पष्ट करा. १०
४. (अ) "घटनापत्रक" म्हणजे काय ? त्यातील कलमे कोणती ? १०
 (ब) भागांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. १०
५. (अ) कंपनीचे सभासदत्व कसे प्राप्त केले जाते आणि ते कसे रद्द केले जाते ? १०
 (ब) कंपनीच्या सभेच्या अध्यक्षाची कर्तव्ये विशद करा. १०
६. (अ) कंपनी हिशोब तपासनीसाची कर्तव्ये कोणती ? १०
 (ब) "प्रतिनिधी" म्हणजे कोण ? त्याचे अधिकार कोणते ? १०
७. (अ) भाग दाखला म्हणजे काय ? त्यात कोणती माहिती असते ? १०
 (ब) भाग हस्तांतरणाची कार्यपद्धती स्पष्ट करा. १०
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंमधील फरक स्पष्ट करा :- २०
 (अ) कार्यक्रम पत्रिका व इतिवृत्त (ब) लाभांश व व्याज
 (क) प्रस्ताव व ठराव (ड) भागजप्ती व भागांचे समर्पण.
९. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे नमूने द्या :- २०
 (अ) लाभांश अधिकार पत्र (ब) मागणी स्मरण पत्र
 (क) वार्षिक सर्वसाधारण सभेचे सूचना पत्रक (ड) भाग दाखला.
१०. खालीलपैकी कोणत्याही चारांवर संक्षिप्त टीपा लिहा :- २०
 (अ) माहिती पत्रक (ब) गणसंख्या
 (क) विशेष ठराव (ड) व्यवस्थापकीय संचालक
 (इ) भागविक्रीची हमी (फ) कर्जरोखे.

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Question Nos. 1 and 6 are compulsory.
 (2) Attempt any **two** questions from the **remaining** questions from **each** section.
 (3) **Figures** to the right indicate full marks.

Section I

1.	(a) Explain briefly the following concepts : (any four)	10
	(i) Depression	
	(ii) Accelerator	
	(iii) Active cash balances	
	(iv) Liquidity trap	
	(v) Money multiplier	
	(vi) Profitability aspect of a commercial bank.	
	(b) Distinguish between : (any two)	8
	(i) Aggregate demand and Aggregate supply	
	(ii) Supply of money and demand for money	
	(iii) IS curve and LM curve.	
2.	(a) Explain the circular flow of income in a two sector closed economy.	8
	(b) Explain the working of super multiplier in explaining the business cycles.	8
3.	(a) Explain the RBI's approach to the measurement of money supply.	8
	(b) Discuss the various causes of inflation.	8
4.	(a) Explain the assets and liabilities of a commercial bank.	8
	(b) Explain the meaning and objectives of monetary policy.	8
5.	Write notes on (any two) :-	16
	(a) Features of business cycle	
	(b) Determinants of money supply	
	(c) Liquidity Preference Theory of interest	
	(d) Objectives of fiscal policy.	

Section II

6. (a) Explain briefly the following concepts : (any **four**) **10**
- (i) Inclusive growth
 - (ii) Rural unemployment in India
 - (iii) Aggrements on Agriculture
 - (iv) National Agriculture Policy 2000
 - (v) Public sector bank
 - (vi) NPAs.
- (b) Distinguish between : (any **two**) **8**
- (i) Organized sector and Unorganized sector
 - (ii) Agriculture and Industry
 - (iii) MRTP and Competition Act.
7. (a) Explain the features of New Industrial Policy 1991. **8**
- (b) Discuss the measures taken by the government to promote education in India. **8**
8. (a) What are the causes of low agricultural productivity in India ? **8**
- (b) Discuss the measures initiated to promote small scale sector after 1991. **8**
9. (a) Explain the impact of banking sector reforms in India. **8**
- (b) Discuss the various measures to control inflation in India. **8**
10. Write notes on (any **two**) :-
- (a) Human development through health
 - (b) Employment generation programmes in India
 - (c) Food security in India
 - (d) Recent developments in RBI's monetary polciy.
-

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) प्रश्न क्रमांक १ आणि ६ अनिवार्य आहेत.
 (२) अनिवार्य प्रश्नांशिवाय प्रत्येक विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 (३) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. (अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा : (कोणत्याही चार) १०
 (१) मंदी
 (२) प्रवेग
 (३) सक्रिय शिल्लक रोख रक्कम
 (४) रोखतेचा सापळा
 (५) पैसा गुणक
 (६) बँकांची लाभक्षमता.
- (ब) फरक स्पष्ट करा : (कोणतेही दोन) ८
 (१) एकूण मागणी व एकूण पुरवठा फलन
 (२) पैशाचा पुरवठा व पैशाची मागणी
 (३) IS वक्र व LM वक्र.
२. (अ) बंदिस्त अर्थव्यवस्थेतील द्विक्षेत्रीय चक्राकार उत्पन्नाचा प्रवाह स्पष्ट करा. ८
 (ब) महागुणकाची कार्यवाही स्पष्ट करा. ८
३. (अ) पैसा पुरवठा मापनाचा रिझर्व्ह बँकेचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा. ८
 (ब) चलनवाढीच्या विविध कारणांची चर्चा करा. ८
४. (अ) व्यापारी बँकांची तरलता व लाभक्षमता स्पष्ट करा. ८
 (ब) मौद्रिक धोरणाचा अर्थ व उद्दिष्टे स्पष्ट करा. ८
५. टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) १६
 (अ) व्यापारी चक्राची वैशिष्ट्ये
 (ब) पैशाच्या पुरवठ्याची निर्धारके
 (क) रोखता पसंती सिद्धांत
 (ड) राजकोषीय धोरणाची उद्दिष्टे.

विभाग २

६. (अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा : (कोणत्याही चार) १०
- (१) सर्वसमावेशक वृद्धी
 - (२) भारतातील ग्रामीण बेरोजगारी
 - (३) शेती करार
 - (४) राष्ट्रीय कृषी धोरण
 - (५) सार्वजनिक क्षेत्रातील बँका
 - (६) NPAs.
- (ब) फरक स्पष्ट करा : (कोणतेही दोन) ८
- (१) संघटित व असंघटित क्षेत्र
 - (२) शेती व उद्योग
 - (३) MRTTP व स्पर्धा कायदा.
७. (अ) १९९१ च्या नवीन औद्योगिक धोरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. ८
- (ब) भारत सरकारने शिक्षणाच्या प्रसारासाठी अवलंबिलेल्या विविध उपाययोजनांची चर्चा करा. ८
८. (अ) भारतातील शेतमालाच्या कमी उत्पादकतेची कारणे कोणती ? ८
- (ब) १९९१ नंतरच्या काळात लघुउद्योगांना प्रोत्साहन देण्यासाठी करण्यात आलेल्या उपाययोजनांची चर्चा करा. ८
९. (अ) भारतातील बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणा स्पष्ट करा. ८
- (ब) भारतातील महागाई नियंत्रित करण्यासाठी केलेल्या विविध उपायांची चर्चा करा. ८
५. टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) १६
- (अ) आरोग्य माध्यमातून मानवी विकास
 - (ब) रोजगार वाढीसाठी विविध उपाययोजना
 - (क) अन्न सुरक्षा धोरण
 - (ड) रिझर्व बँकेचा मौद्रिक धोरणातील अलिकडील बदल.

Con. 19-16.

Principles of Management and Finance
(3 Hours)

[Total Marks : 100]

- N.B. :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks assigned to each questions.
(3) Write the answers of both sections in same answer book.

Section I

1. Define any five concepts –

10

(a) Unity of command	(b) Planning
(c) Decision-making	(d) Policy
(e) Span of control	(f) Delegation
(g) Knowledge Management	(h) Management of change.

2. Answer any three of the following :-

30

- Explain in brief any ten principles of management propounded by Henri Fayol.
- Discuss the process of MBO.
- Describe various traditional techniques of decision making.
- What are the various bases of Departmentation ? Explain them in brief.
- Define 'Corporate Social Responsibility'. Explain its advantages to the company.
- Explain briefly the factors determining Span of Control.

3. Write short notes on any two from the following :-

10

- Managerial Skills
- Features of Management Information System
- Measures of managing stress
- Virtual organisation.

Section II

4. Give meaning of the following terms (any five) :-

10

(a) Despatching	(b) Productivity
(c) Quality circles	(d) Total Quality Management
(e) Kaizen concept	(f) Financial Market
(g) Primary market	(h) Dematerialisation of shares.

[TURN OVER

Con. 19-KP-4390-16.

2

5. Answer any three of the following :-

30

- Describe various types of production system.
- Explain the objectives of Inventory Control.
- Discuss various techniques of Quality Control.
- Explain in brief the role of Financial Market.
- What is Credit Rating Agency ? Discuss its role in national development.
- What is Micro-Finance ? Explain in brief features of Micro-Finance.

6. Case Study -

Mr. Joy wants to raise funds to start an amusement park. Advice him :-

- What are the various purposes for which he will require fund for his project ? 05
- What are the various sources available to raise finance ? 05

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
 (२) मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.
 (३) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (४) दोन्ही विभागातील प्रश्नांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.

विभाग १

१. खालीलपैकी कोणत्याही पाच संज्ञा स्पष्ट करा :-

१०

(अ) आदेशातील एकवाक्यता	(ब) नियोजन
(क) निर्णयप्रक्रिया	(ड) धोरण
(इ) नियंत्रण कक्षा	(फ) अधिकार प्रदान
(ग) ज्ञानाधिष्ठित व्यवस्थापन	(ह) व्यवस्थापन बदल.

२. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-

३०

- हेन्ऱि फेयॉलने विदित केलेल्या व्यवस्थापन तत्त्वांपैकी कोणतीही दहा व्यवस्थापन तत्त्वे थोडक्यात विशद करा.
- उद्दिष्टनिष्ठ व्यवस्थापनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- निर्णयप्रक्रियेतील पारंपारिक तंत्रांचे वर्णन करा.
- विभागीकरणाचे विविध आधार कोणते ते थोडक्यात स्पष्ट करा.
- कंपन्यांची सामाजिक जबाबदारी-व्याख्या लिहा. त्याचे कंपनीस होणारे फायदे स्पष्ट करा.
- नियंत्रण कक्ष ठरविणाऱ्या विविध घटकांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या.

Con. 19-KP-4390-16.

3

३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर लघुटिपा लिहा :-

१०

- (अ) व्यवस्थापकीय कौशल्ये
- (ब) व्यवस्थापन माहिती व्यवस्थेची उद्दिष्टे
- (क) आटोक्यात येणाऱ्या ताणतणावांवरील उपाय
- (ड) आभासी संघटन.

विभाग २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-

१०

(अ) कार्यप्रारंभस पाठवणे	(ब) उत्पादकता
(क) गुणवत्ता मंडळे	(ड) संपूर्ण गुणवत्ता व्यवस्थापन
(इ) कॅझन संकल्पना	(फ) वित्तीय बाजार
(ग) प्राथमिक बाजार	(ह) भागाचे अप्रत्यक्षीकरण.

५. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-

३०

- (अ) उत्पादन व्यवस्थेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- (ब) सामग्री नियंत्रणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- (क) गुणवत्ता नियंत्रणाच्या विविध तंत्रांची चर्चा करा.
- (ड) वित्तीय बाजाराची भूमिका थोडक्यात विशद करा.
- (इ) पतमापन संस्था म्हणजे काय ते सांगून त्याची राष्ट्राच्या विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.
- (फ) सूक्ष्म वित्त म्हणजे काय ? सूक्ष्म वित्ताची वैशिष्ट्ये थोडक्यात विशद करा.

६. व्यष्टी अध्ययन :-

श्री जॉय हे मनोरंजन उद्यान उभारण्यासाठी काही निधी उभा करू इच्छितात त्यांना सल्ला द्या -

- (अ) उपरोक्त उद्योग-प्रकल्प उभारणीसाठी कोणकोणत्या कारणांसाठी त्यांना वित्तउभारणी करावी लागेल ? ०५
- (ब) सदर उद्योग उभारताना त्यांच्यापाशी कोणकोणते वित्तीय स्रोत उपलब्ध आहेत ? ०५

S.Y.B.COM

Commerce - (P-I)

April
2016

Con. 23-16.

Business Development - (old) KP-4709

(OLD COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.

Section I

1. Explain the following terms (any **five**) :— 10
(a) Merger	(e) Entrepreneurship
(b) Growth	(f) Business planning
(c) Privatization	(g) Business environment
(d) NAFTA	(h) Joint venture
2. Answer any **three** of the following questions :— 30
- (a) Define Business. Describe the nature of business.
(b) What is Business environment ? Explain the components of external business environment.
(c) Discuss the procedure of setting up of business objectives.
(d) Define the term Diversification of business. Explain its types.
(e) Discuss the qualities of a successful entrepreneur.
(f) Explain the steps involved in setting up of a new business.
3. Write short notes on (any **two**) :— 10
(a) SWOT analysis	(c) Economic objectives of business
(b) Takeover	(d) Project report

Section II

4. Explain the following terms (any **five**) :— 10
(a) Merchant Banking	(e) Health tourism
(b) Air transport	(f) Life Insurance
(c) E-Communication	(g) Retailing
(d) BPO	(h) FDI
5. Answer any **three** of the following questions :— 30
- (a) Elaborate the role of Banking sector.
(b) Explain the types of Insurance.
(c) Distinguish between organized and unorganized retailing.
(d) What are the recent trends in retail sector ? Explain.
(e) Explain the benefits of Telecommunication.
(f) Enlist different forms of transport. Explain road transport in detail.
6. Write short notes on any **two** :— 10
(a) Rail transport	(c) Career options in Insurance sector
(b) Development bank	(d) KPO

(मराठी रूपांतर)

(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-- १०
(अ) विलीनीकरण	(इ) उद्योजकता
(ब) वाढ	(फ) व्यवसाय नियोजन
(क) खाजगिकरण	(ग) व्यवसाय पर्यावरण
(ड) नाफटा	(ह) संयुक्त उपक्रम
२. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-- ३०
- (अ) व्यवसायाची व्याख्या द्या. व्यवसायाचे स्वरूप वर्णन करा.
(ब) व्यवसाय पर्यावरण म्हणजे काय ? बाह्य व्यवसाय पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा.
(क) व्यवसाय उद्दिष्टे ठरविण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
(ड) व्यवसाय विभक्तिकरणाची व्याख्या द्या. त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
(इ) यशस्वी उद्योजकाच्या गुणवैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
(फ) नविन उद्योग उभारणीतील पायऱ्या स्पष्ट करा.
३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-- १०
(अ) स्वॉट विश्लेषण	(क) व्यवसायाची आर्थिक उद्दिष्टे
(ब) ताबा	(ड) प्रकल्प अहवाल

विभाग २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा (कोणत्याही पाच) :-- १०
(अ) व्यापारी बँका	(इ) आरोग्य पर्यटन
(ब) हवाई वाहतूक	(फ) जीवन विमा
(क) ई-संदेशवहन	(ग) किरकोळ व्यापार
(ड) बी.पी.ओ.	(ह) थेट विदेशी गुंतवणूक
५. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-- ३०
- (अ) अधिकोष क्षेत्राच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
(ब) विम्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
(क) संघटीत व असंघटीत किरकोळ व्यापारातील फरक स्पष्ट करा.
(ड) किरकोळ व्यापार क्षेत्रातील आधुनिक कल कोणते ? स्पष्ट करा.
(इ) दुरसंचार संदेशवहनाचे फायदे स्पष्ट करा.
(फ) वाहतूकीचे विविध प्रकार सांगा. रस्ते वाहतूक सविस्तर स्पष्ट करा.
६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-- १०
(अ) रेल्वे वाहतूक	(क) विमा क्षेत्रातील रोजगार संधी
(ब) विकास अधिकोष	(ड) के.पी.ओ.

(REVISED COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) **All** questions are **compulsory**.
 (2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.

Section I

1. Answer any **two** from the following :— **20**
 (a) What is business ? Explain the functions of business.
 (b) Distinguish between Economic objective and Social objective.
 (c) What is business Environment ? Describe internal environment.
 (d) Discuss the positive impacts of privatization.
2. Answer any **two** from the following :— **20**
 (a) What is business planning ? Explain the objectives of business planning.
 (b) Define the term “feasibility study”. Explain its importance.
 (c) Write a note on “problems of women Entrepreneurs” in India.
 (d) Discuss the factors contributing to the growth of Entrepreneurship.
3. Write short notes on (any **two**) :— **10**
 (a) Human objectives (c) SAARC
 (b) Turnaround (d) Project Report

Section II

4. Answer any **two** from the following :— **20**
 (a) What is service ? Explain the nature of service.
 (b) Discuss the opportunities available in service sector.
 (c) What are the types of retailing ? Explain Non-store formats of retailing.
 (d) Explain the features of retailing.
5. Answer any **two** from the following :— **20**
 (a) What is credit card ? Explain the advantages of credit card.
 (b) Explain the importance of logistics.
 (c) What are the advantages of on-line Marketing Research ?
 (d) Define E-commerce. Explain B2B E-commerce.
6. Write short notes (any **two**) :— **10**
 (a) A.T.M. (c) B.P.O.
 (b) Mall Management (d) Physical evidence

(मराठी रूपांतर)

(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

विभाग १

१. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-- २०
 (अ) व्यवसाय म्हणजे काय ? व्यवसायाची कार्ये स्पष्ट करा.
 (ब) आर्थिक उद्दिष्टे आणि सामाजिक उद्दिष्टे यामधील फरक स्पष्ट करा.
 (क) व्यवसाय पर्यावरण म्हणजे काय ? अंतर्गत पर्यावरण स्पष्ट करा.
 (ड) खाजगीकरणाच्या सकारात्मक परिणामांची चर्चा करा.
२. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-- २०
 (अ) व्यवसाय नियोजन म्हणजे काय ? व्यवसाय नियोजनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
 (ब) व्यवहार्यता अभ्यास ही संकल्पना स्पष्ट करा. तिचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 (क) "भारतातील स्त्री उद्योजकांपुढील समस्या" यावर टिप लिहा.
 (ड) उद्योजकता वाढीस कारणीभूत घटकांची चर्चा करा.
३. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-- १०
 (अ) मानवी उद्दिष्टे (क) सार्क
 (ब) फेरपालट (ड) प्रकल्प अहवाल

विभाग २

४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-- २०
 (अ) सेवा म्हणजे काय ? सेवांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 (ब) सेवा क्षेत्रामध्ये उपलब्ध संधींची चर्चा करा.
 (क) किरकोळ व्यापाराचे प्रकार कोणते ? 'दुकानाशिवाय किरकोळ व्यापार' हा प्रकार स्पष्ट करा.
 (ड) किरकोळ व्यापाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
५. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-- २०
 (अ) क्रेडिट कार्ड म्हणजे काय ? क्रेडिट कार्डांचे फायदे स्पष्ट करा.
 (ब) माल पुरवठा व्यवस्थापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 (क) ऑनलाईन विपणन संशोधनाचे फायदे कोणते ?
 (ड) ई-कॉमर्सची व्याख्या द्या. बी२बी ई-कॉमर्स स्पष्ट करा.
६. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :-- १०
 (अ) ए.टी.एम (क) बी.पी.ओ.
 (ब) मॉल व्यवस्थापन (ड) भौतिक पुरावे

Con. 16-16.

Accounting and Financial Management
(PAPER-II) (3 Hours)

KP-4825

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate full marks.
(3) Workings notes should form the part of your answer.

Section I

1. A and B are partner sharing profit and losses in the ratio of 3:2. C jointed as a third 18 partners on 1st October, 2015. Their Trial Balance as on 31st March, 2016 was as under.

Balances	Dr. (₹)	Cr. (₹)
A's drawings and capital	30,000	6,00,000
B's drawings and capital	20,000	4,00,000
C's drawings and capital	10,000	3,00,000
Opening stock (01.04.2015)	60,000	—
Purchases and sales	18,00,000	28,00,000
Wages	2,80,000	—
Furniture	4,00,000	—
General expenses	60,000	—
Rout rates & taxes	60,000	—
Selling expenses	28,000	—
Debtors and creditors	12,52,000	5,00,000
Cash & Bank balance	7,00,000	—
Amount brought by C (for his share of Goodwill)	—	1,00,000
	47,00,000	47,00,000

Additional Information :

- Stock on 31st March, 2016 was ₹ 360000
- Purchases from 01.04.2015 to 30.09.2015 was ₹ 800000
- Sales from 01.04.2015 to 30.09.2015 was ₹ 1200000
- Wages from 01.04.2015 to 30.09.2015 was ₹ 120000
- Stock on 30.09.2015 was ₹ 120000
- Furniture worth ₹ 1,00,000 was purchased on 01.01.2015. Write off depreciation at 20% p.a.
- Interest on partner's capital was to be provided at 12% p.a. and no interest on drawings was provided.

You are required to prepare :—

- Trading A/c, Profit & Loss A/c and Profit & Loss Appropriation A/c for the period from 01.04.2015 to 30.09.2015 and from 01.10.2015 to 31.03.2016.
- Balance Sheet as on 31st March, 2016.

2 (a) Fill in the blanks with suitable words :—

8

- (i) Goodwill is an _____ assets.
- (ii) Dissolution expenses are credited to _____ account.
- (iii) The balance due to retiring partner is transferred to his _____ account until final Settlement.
- (iv) If asset is appreciated, Realization Account is _____.
- (v) When the assets of the firm are sold, _____ account is credited.
- (vi) AS-14 deals with _____ of Partnership.
- (vii) Return outward is deducted from _____.
- (viii) Tally _____ is a complete solution for the problem of inventory management.

(b) State whether the following statement are TRUE or FALSE :—

8

- (i) General Reserve should be transferred to old partners capital account in their old profit sharing ratio.
- (ii) Debit balance of Trading A/c represents Gross Loss.
- (iii) Sales order voucher is used for accepting orders from the customers for sales.
- (iv) Retirement of partner results in to gain of continuing partner.
- (v) Unrecorded liabilities need not be paid for on dissolution of a firm.
- (vi) Bill under discount is a contingent liability.
- (vii) In tally the key press F-10 is to display the physical stock vouchers.
- (viii) In case of piecemeal distribution, creditor is an external liability.

3. Purva, Sudipa and Kranti are partners sharing profits and losses in the ratio 4:2:1. They decided to dissolve the partnership as on 31st March, 2016 when their Balance sheet was as under :—

16

Balance Sheet as on 31st March, 2016

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
<i>Partners Capital :</i>		Land & Building	1,00,000
Purva	2,00,000	Machinery	3,00,000
Sudipa	1,20,000	Debtors	90,000
Kranti	40,000	Stock	69,000
10% Loan (unsecured)	80,000	Cash and Bank	1,000
Bills Payable	60,000		
Creditors	60,000		
	5,60,000		5,60,000

Rs. 1,600 has to be provided for realization expenses. Thereafter all cash received should be distributed among the partners.

The amounts were realized in instalment as follows :—

1st Realisation	Rs. 1,20,600
2nd Realisation	Rs. 1,55,400
3rd Realisation	Rs. 1,58,000

The actual realization expenses were Rs.1,000.

Prepare a statement showing piecemeal distribution of cash as per Excess Capital Method.

OR

3. Following is the Balance sheet of two firms as at 31st March, 2016.

16

Balance Sheet as on 31st March, 2016.

Liabilities	Prem & Co.	Raj & Co.	Assets	Prem & Co.	Raj & Co.
<i>Capital Accounts</i>			Premises	—	5,000
Prem	11,500	—	Computers	10,000	—
Anil	11,500	—	Furniture	5,000	7,000
Raj	—	18,000	Inventory	9,000	8,000
Shyam	—	12,000	Debtors	6,000	14,000
General Reserve	—	3,000	Bank Balance	2,000	4,000
Creditors	5,000	4,000	Cash Balance	1,000	2,000
Bills Payable	5,000	3,000			
Total	33,000	40,000		33,000	40,000

It was mutually agreed to amalgamate the businesses from 1st April, 2016.

The terms of amalgamation were as follows :—

- (1) Premises was valued at Rs.10,000 and Computers at Rs.12,000.
- (2) Furniture was not taken over by new firm.
- (3) A reserve at 5% to be created against debtors.
- (4) Goodwill was valued as : M/s Prem & Co. at Rs. 10,000 and that M/s. Raj & Co. at Rs. 15,000.
- (5) The new firm also assumed other Assets and Liabilities of old firms at book value.

Show necessary ledger accounts in the books of old firms.

Section II

4. Bhushan Ltd. Gave notice of its intention to redeem its outstanding Rs. 4,00,000, 8% debenture at Rs. 105 (nominal value Rs. 100) and offered the following options to the holders :—

- (a) 11% preference share of Rs. 40/- each at Rs. 50 per share.
- (b) 10% debenture at Rs. 100 (at par)
- (c) To have their holdings redeemed for cash (assume redemption out profit only)
 - (i) The holders of Rs. 1,40,000 debenture accepted option (a)
 - (ii) The holders of Rs. 1,60,000 debenture accepted option (b)
 - (iii) The remaining debenture holders accepted option (c)

Pass the necessary journal entries in the books of Bhushan Ltd.

5. (a) Fill in the blanks with suitable words :—

- (i) Profit on cancellation of own debentures are _____ profit.
- (ii) _____ preference shares can be redeemed.
- (iii) Profit on sale of investment should be debited to _____ account.
- (iv) Interest accrued on Debenture Redemption Fund Investment is credited to _____.
- (v) Actual loss at the date = Stock on the date of Fire Less _____.
- (vi) Ctrl + _____ to select the budget.
- (vii) CRR = Nominal value of preference shares to be redeemed Less _____.
- (viii) Discount on issue of debentures is shown on _____ side of Balance sheet.

[TURN OVER

(b) State whether the following statements are TRUE or FALSE :—

8

- (i) Capital Reserve can be used for payment of debenture interest.
- (ii) A company can issue redeemable preference shares at premium.
- (iii) Average clause is applicable in case of under insurance.
- (iv) Dividend Equalization Reserve is free reserve.
- (v) Preference Shares are redeemed as per section 77 of Company Act 1956.
- (vi) ALT +2 to select duplicate a voucher.
- (vii) F4 is to select the company.
- (viii) A company can issue unsecured debentures.

6. The summarized Balance sheet of Moonlight Ltd. As on 31st December, 2015.

16

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
5,000 Equity shares of Rs. 100 each.	5,00,000	Fixed Assets	3,50,000
20,000, 9% Redeemable Preference shares of Rs. 10 each	2,00,000	Investment	2,00,000
Profit and Loss	1,60,000	Cash at Bank	10,000
Current Liabilities	1,00,000	Other current Assets	4,00,000
	9,60,000		9,60,000

On 1st January, 2016 the company :—

- (a) Redeemed the preference shares at a premium of Rs. 2/- per share.
- (b) Realized investment at 90% of the cost.
- (c) Issued required number of equity shares at a premium of Rs. 40/- per share as per the requirement of the companies Act. 1956.
- (d) Required to maintain the credit balance of Rs. 25,000 in the profit and loss A/c.
- (e) Issued as Bonus Equity shareholders at par at the ratio of one share for every ten shares held on 31st December, 2015 out of the balance in Capital Redemption Reserve A/c.

You are required to :—

- (i) Show necessary journal entries to record the above transaction.
- (ii) Prepare Balance sheet after redemption

OR

6. A fire occurred in the premises of Agani on 25th August, 2015 when a large part of the stock was destroyed. Salvaged was Rs. 15,000. Agani give you the following information for the period 1st January, 2015 to 25th August, 2015.

- (a) Purchases Rs. 85,000.
- (b) Sales Rs. 90,000.
- (c) Goods costing Rs. 5,000 were taken by Agani for personal use.
- (d) Cost price of Stock on 1st January, 2015 was Rs. 40,000.

Over the past few years, Agani has been selling goods at a consistent gross profit Margin of 1/3 % .The Insurance Policy was for Rs. 50,000. It included an average clause. Agani asks you to prepare a statement of claim of claim to be made on the Insurance company.

- N.B. :** (1) All questions are compulsory.
(2) **Figures** to the right indicate full marks.
(3) Write the answer of **both** the sections in **one** answer-books.

Section I

1. Explain the following terms : (any five) 10
(a) Novation (e) Pledge
(b) Agreement (f) Hire Purchase
(c) Quasi Contract (g) Voidable Contract
(d) Unpaid Seller (h) Consideration.
2. Answer any three of following :- 30
(a) What is wagering agreement ? Distinguish the same with contingent contract.
(b) What is Bailment ? What are the different types of bailment ?
(c) What is crossing of cheque ? Explain various types of cheques.
(d) State the difference between void and voidable contract.
(e) What is offer ? Distinguish between offer and invitation to offer.
(f) What is discharge of contract ? Discuss various modes of discharge of contract.
3. Write short notes on any two of following :- 10
(a) Caveat Emptor (c) Dishonour of Cheque
(b) Lien (d) Termination of Agency.

Section II

4. Explain the following terms : (any five) 10
(a) Memorandum of Association (e) Articles of Association
(b) Partnership Firm (f) Endorsement
(c) Prospectus (g) Indoor Management
(d) Consumer Disputes (h) Complaint.
5. Answer any three of following :- 30
(a) What is Memograndum of Association ? Discuss its various clauses.
(b) What is company ? What are the various types of companies ?
(c) What is State Commission under Consumer Protection Act ? Set out the composition of State Commission.
(d) What are the essential elements and feature of Partnership ?
(e) What are the various types of societies under Co-operative Societies Act ?
(f) State the different ways of converting private company into public company.
6. Write short notes on any two of following :- 10
(a) Doctrine of Indoor Management (c) Appointment of Director
(b) Doctrine of Constructive Notice (d) Certificate of Incorporation.

(मराठी रूपांतर)

(जुना अभ्यासक्रम)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 (३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. खालील संज्ञांचे अर्थ स्पष्ट करा : (कोणतेही पाच) १०
(अ) कराराचे नूतनीकरण	(इ) तारण
(ब) करारनामा	(फ) हफत्यावर खरेदी
(क) तदृष्य करार	(ग) शून्यकरणीय करार
(ड) अदत् विक्रेता	(ह) प्रतिफळ.

२. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा :- ३०
- (अ) पैजेचा ठराव म्हणजे काय ? पैजेचा ठराव व घटनावलंबी करार यांच्यातील तफावतीची चर्चा करा.
 (ब) 'निक्षेप' या संज्ञेचा अर्थ सांगून निक्षेपाचे प्रकार मूद्देसूद लिहा.
 (क) धनादेशाचे रेखांकन म्हणजे काय ? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
 (ड) 'व्यर्थ ठराव' व 'शून्यकरणीय करार' याची उदाहरणासहीत चर्चा करा.
 (इ) 'आमंत्रण' म्हणजे काय ? आमंत्रण व प्रस्तावाला आमंत्रण यातील फरक सोदाहरण स्पष्ट करा.
 (फ) करार समाप्ती म्हणजे काय ? करार समाप्तीचे विविध मार्ग सांगा.

३. थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) १०
(अ) खरेदीदार सावधान तत्त्व	(क) धनादेशाचे अवमान
(ब) धारणाधिकार - (Lien)	(ड) प्रतिनिधी संस्थेचे विसर्जन.

विभाग २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा :- १०
(अ) कंपनीचे घटनापत्र	(इ) नियमावली
(ब) भागीदारी संस्था	(फ) पृष्ठांकन
(क) माहिती पत्रक	(ग) अंतर्गत व्यवस्थापन (Indoor Management)
(ड) ग्राहक तंटे	(ह) तक्रार (Complaint).

५. खालीलपैकी कोणत्याही तीनांची उत्तरे लिहा :- ३०
- (अ) कंपनीचे घटनापत्र म्हणजे काय ? यातील विविध घटकांची मूद्देसूद चर्चा करा.
 (ब) कंपनी म्हणजे काय ? कंपनीचे प्रकार सांगून, त्यांची चर्चा करा.
 (क) ग्राहक संरक्षण कायद्याअंतर्गत "राज्य आयोग" म्हणजे काय ते सांगून, राज्य आयोगाच्या विभिन्न अंगाची चर्चा करा.
 (ड) भागीदार कायद्याची महत्वाची वैशिष्ट्ये सांगा.
 (इ) सहकारी सोसायटी कायदा १९६० अंतर्गत सोसायटी यांचे प्रकार लिहा.
 (फ) खाजगी कंपनीला सामाजिक कंपनीत परावर्तित करण्याचे विविध प्रकार सांगा.

६. थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) १०
(अ) अंतर्गत व्यवस्थापन तत्त्व	(क) संचालकाची नियुक्ती
(ब) सुचना गृहीत धरण्याचे तत्त्व	(ड) कंपनी नोदणीचा दाखला.

Con. 07-KP-4463-16.

3

(REVISED COURSE)

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) All questions are compulsory.
 (2) **Figures** to the right indicate **full marks**.
 (3) Write the answer of **both** the sections in **one** answer-books.

Section I

1. Explain the following terms : (any five) 10
 (a) E-Contract (e) Pawnee
 (b) Unilateral Contract (f) Bailment
 (c) Agreement (g) Cheque
 (d) Pledge (h) Noting.
2. Answer any **three** of following :- 30
 (a) Explain various features of Negotiable Instruments.
 (b) Distinguish between Condition and Warranty.
 (c) What is Bailment ? What are the essential elements of Bailment ?
 (d) What is fraud ? Describe essential elements of fraud.
 (e) What is offer ? Enumerate essentials of valid offer.
 (f) What is agreement ? Distinguish an agreement with contract.
3. Write short notes on any **two** of following :- 10
 (a) Unpaid Seller (c) Wagering Agreement
 (b) Modes of revocation of proposal (d) Termination of bailment.

Section II

4. Explain the following terms : (any five) 10
 (a) Defects and Deficiency (e) Trade Mark
 (b) Amalgamation (f) Design
 (c) Partnership Deed (g) Chartered Company
 (d) Certificate of Incorporation (h) Minor.
5. Answer any **three** of following :- 30
 (a) Explain the difference between the provisions of Companies Act, 1956 and Companies Amendment Act, 2013.
 (b) What is Memorandum of Association ? Explain the important clauses of it.
 (c) What is prospectus ? What are the contents of prospectus ?
 (d) Explain the establishment of National Company Law Tribunal (NCLT) and state the powers and functions of it.
 (e) Explain the essentials of Partnership and differentiate Partnership with Company.
 (f) Explain the composition of State Commission and National Commission under Consumer Protection Act.
6. Write short notes on any **two** of following :- 10
 (a) Geographical Indications (c) Modes of dissolution of Partnership Firm
 (b) Types of Prospectus (d) Types of Companies.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)
(सुधारित अभ्यासक्रम)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग १

१. खालील संज्ञांचे अर्थ स्पष्ट करा : (कोणतेही पाच) १०
(अ) संगणकीय करार	(इ) पॉनी (pawnee)
(ब) एकतर्फी चूक	(फ) निक्षेप
(क) करार	(घ) धनादेश
(ड) तारण	(ह) टीप्पण.
२. कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा :- ३०
- (अ) चलन दस्तऐवजांची (Negotiable Instruments) वैशिष्ट्ये सांगा.
(ब) अटी (conditions) warranty (नुकसान भरपाई) यातील फरक सांगा.
(क) निक्षेप म्हणजे काय ? त्याचे आवश्यक घटक सांगा.
(ड) फसवणूक म्हणजे काय ? त्याचे आवश्यक घटक सांगा.
(इ) आमंत्रण (offer) म्हणजे काय ? त्याचे आवश्यक घटक सांगा.
(फ) ठराव म्हणजे काय ? तसेच ठराव व करार यातील फरक स्पष्ट करा.
३. थोडक्यात टिपा लिहा : (कोणत्याही दोन) १०
(अ) अदत्त विक्रेता	(क) पैजेचा ठराव
(ब) प्रस्ताव मागे घेण्याची साधने	(ड) निक्षेप रद्द करणे (Termination of Bailment).

विभाग २

४. खालील संज्ञा स्पष्ट करा :- १०
(अ) दोष आणि कमतरता	(इ) व्यावसाय चिन्ह Trade Mark
(ब) एकत्रीकरण (Amalgamation)	(फ) Design
(क) भागीदारी संस्था ठराव (Deed)	(ग) सनदी कंपनी
(ड) कंपनी नोंदणीचा दाखला	(ह) अज्ञान व्यक्ती (Minor)
५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणत्याही तीन) ३०
- (अ) कंपनीचा कायदा, १९५६ व बदल झालेला कायदा, २०१३ (Amendment Act, 2013) यांतील फरक स्पष्ट करा.
(ब) कंपनीचे घटनापत्र म्हणजे काय ? त्यातील कलमांची चर्चा करा.
(क) कंपनीचे माहितीपत्रक म्हणजे काय ? त्यातील कलमांची चर्चा करा.
(ड) राष्ट्रीय कंपनी कायदा न्यायालय (NCLT) बद्दल चर्चा करा. त्याचे अधिकार विषद करा.
(इ) भागीदारी संस्थेचे महत्त्वाचे घटक विषद करा. तसेच भागीदारी व कंपनी यातील फरक विषद करा.
(फ) राज्य आयोग व राष्ट्रीय आयोग याची रचना स्पष्ट करा.
६. थोडक्यात टिपा लिहा :- १०
(अ) Geographical Indications	(क) भागीदारीसंस्थेचे विसर्जनाचे मार्ग
(ब) माहिती पत्रकाचे प्रकार	(ड) कंपनीचे प्रकार.
